

Reliéf ČR

základní typy
regionalizace

Genetické typy reliéfu

Základní typologie

Endogenní reliéf – tektonika, sopečná činnost

Exogenní reliéf – kryogenní, fluviální, eolický, ...

Typický reliéf pro území ČR:

- **reliéf skalních měst** (např. Kokořínsko, Labské pískovce, Český ráj)
- **krasový reliéf** (Moravský kras, Český kras)
- **sopečný reliéf** (Doupovské hory, České středohoří)
- **glaciální reliéf** (Krkonoše, Šumava, Opavská pahorkatina, Šluknovská pahorkatina)
- **antropogenní reliéf** (Podkrušnohoří, Ostravská pánev, vodohospodářská krajina Třeboňska)

Základní typy reliéfu

Podle absolutní výškové členitosti

- Nížiny
- Vysočiny

Podle relativní výškové členitosti

- Roviny
- Pahorkatiny
- Vrchoviny
- Hornatiny

Členitost reliéfu - absolutní

Nejvyšší části:

- Česká vysočina: Sněžka (1 602 m n.m.)
- Karpaty: Lysá hora (1 323 m n.m.)

Nejvyšší vrcholy v ČR:

- 1. Sněžka 1602 m n.m.
- 2. Luční hora 1555 m n.m.
- 3. Studniční hora 1554 m n.m.
- 4. Vysoké kolo 1509 m n.m.
- 5. Praděd 1491 m n.m.
- 6. Stříbrný hřbet 1490 m n.m.
- 7. Violík 1472 m n.m.
- 8. Vysoká hole 1465 m n.m.
- 9. Malý Šišák 1440 m n.m.
- 10. Kotel 1435 m n.m.

- **České republice je v 16 pohořích celkem 392 hlavních (HLV) + 170 vedlejších (VV) tisícimetrových vrcholů**
- z 20 nejvyšších v ČR je 15 v Krkonoších**

tisícovky
ČECH · MORAVY · SLEZSKA

Tisícimetrová pohoří ČR - nejvyšší pohoří ČR

1. Krkonoše	Sněžka (1602 m n.m.)
2. Hrubý Jeseník	Praděd (1491 m n.m.)
3. Králický Sněžník	Králický Sněžník (1424 m n.m.)
4. Šumava	Plechý (1378 m n.m.)
5. Moravskoslezské Beskydy	Lysá hora (1323 m n.m.)
6. Krušné hory	Klínovec (1244 m n.m.)
7. Rychlebské hory	Smrk (1125 m n.m.)
8. Jizerské hory	Smrk (1124 m n.m.)
9. Orlické hory	Velká Deštná (1115 m n.m.)
10. Šumavské podhůří	Libín (1093 m n.m.)
11. Novohradské hory	Kamenec (1072 m n.m.)
12. Český les	Čerchov (1042 m n.m.)
13. Hostýnsko-vsetínská horn.	Vysoká (1024 m n.m.)
14. Javorníky	Malý Javorník (1021 m n.m.)
15. Ještědsko-kozákovský hřbet	Ještěd (1013 m n.m.)
16. Hanušovická vrchovina	Jeřáb (1003 m n.m.)

Nejnižší místa

- Labe - Hřensko (115 m n.m.)
- soutok Moravy - Dyje (149 m n. m.)

antropogenní činnost

Velkolom ČSA (u Mostu)

dno: 160 - 200 metrů pod okolním terénem

(230 m n.m.) \Rightarrow dno lomu 30 m n.m.

\approx Velkolom Bílina (40 m n.m.)

Geomorfologická regionalizace

- 1971 - bývalý Geografický ústav ČSAV v Brně vydal mapu Regionální členění reliéfu ČSR (1 : 500 000)
- *členění navazovalo na studii prof. Dr. J. Hromádky z roku 1956*
- editor mapy: T. Czudek

Regionálně-geomorfologické členění vycházelo:

- z kritéria vzhledu povrchu terénu (včetně morfometrie)
- z morfostruktury
- z vývoje (geneze) georeliéfu

Geomorfologické jednotky ČR 2005

- v souvislosti s přípravou 2. vydání Zeměpisného lexikonu ČR a přípravou vydání Atlasu krajiny ČR
- 2005 rozhodnuto - v AOPAK ČR (pracoviště Brno) zpracovat novou mapu geomorfologického členění státního území
- editorem nové mapy je P. Mackovčín
- spoluautory B. Balatka, P. Cibulková, J. Demek, M. Havlíček, M. Hrádek, K. Kirchner a P. Slavík

Geomofologické jednotky ČR 2005

PROVINCIE	SOUSTAVY	PODSOUSTAVY
ČESKÁ VYSOČINA	I ŠUMAVSKÁ SOUSTAVA	A Českoleská podsoustava
		B Šumavská hornatina
	II ČESKO-MORAVSKÁ SOUSTAVA	A Středočeská pahorkatina
		B Jihočeské pánve
		C Českomoravská vrchovina
		D Brněnská vrchovina
	III KRUŠNOHORSKÁ SOUSTAVA	A Krušnohorská hornatina
		B Podkrušnohorská podsoustava
		C Karlovarská vrchovina
	IV KRKONOŠSKO-JESENICKÁ SOUSTAVA	A Krkonošská podsoustava
		B Orlická podsoustava
		C Jesenická podsoustava
		D Krkonoško-jesenické podhůří
	V POBEROUNSKÁ SOUSTAVA	A Brdská podsoustava
		B Plzeňská pahorkatina
	VI ČESKÁ TABULE	A Severočeská tabule
		B Středočeská tabule
		C Východočeská tabule
STŘEDOEVROPSKÁ NÍŽINA	VII STŘEDOPOLSKÉ NÍŽINY	A Slezská nížina
ZÁPADNÍ KARPATY	VIII VNĚKARPATSKÉ SNÍŽENINY	A Západní Vněkarpatské sníženiny
		B Severní Vněkarpatské sníženiny
	IX VNĚJŠÍ ZÁPADNÍ KARPATY	A Jihomoravské Karpaty
		B Středomoravské Karpaty
		C Moravsko-slovenské Karpaty
		D Západobeskydské podhůří
E Západní Beskydy		
PANONSKÁ PROVINCIE	X VÍDEŇSKÁ PÁNEV	A Jihomoravská pánev

SYSTÉM → SUBSYSTÉM → PROVINCIE

Systém = nejvyšší GJ, odpovídá základní strukturně-tektonické jednotce

- Hercynský systém
- Alpsko-himálajský systém

Subsystem = odpovídá orografickému komplexu základní strukturně tektonické jednotky

- Hercynská pohoří
- Karpaty
- Panonská pánev

Vývoj reliéfu + typy reliéfu

Analogicky jako geologický vývoj a stavba

2 odlišné typy:

- Česká vysočina
- Karpaty

SYSTÉM:
Hercynský
Alpsko-himálajský

SUBSYSTÉM:
Hercynská pohoří
Karpaty
Panonská pánev

Provincie = odpovídá strukturně tektonické jednotce nižšího řádu

Hercynská pohoří (SS)

- **Česká vysočina**

- **Středoevropská nížina**

Karpaty (SS)

- **Západní Karpaty**

Panonská pánev (SS)

- **Západopanonská pánev**

Hierarchie a struktura geomorfologického členění 2005

- 10 geomorfologických soustav
- 27 geomorfologických podsoustav
- **93 geomorfologických celků**
- 268 geomorfologických podcelků
- 935 geomorfologických okrsků